

Tot fent veure que te pò,
 puig d' aná á l' aygua perilla,
 ella sap trová ocasió.
 per mostrá la pantorvilla

FF.

De dijous á dijous

DESPRES de totas las tatxas que s' en emporta 'l govern d' en Maura, sols l' hi mancava la de «comediant» qu' ara li cau al demunt.

Alló del «sanejament de la moneda» aquell famós projecte d' en Villaverde, s' va tornant aygua de borratxas.

Ja no hi creu ningú... ni 'l govern, ni son autor, ni 'ls republicans, que fins li negan 'ls honors de la discussió per boca de son hicendista més eminent en Gumersind' d' Azcárate.

Y ab aixó fan molt ben fet; aquets simulacres tontos, aquets projectes morts avants de naixer, no s' han de discorrer, ab qui no té cap ganas de posarhi remey.

¡Si 'l més calent es á l' ayguera!

Encara que 'l país no tinga or, per més que 'ls cambis arribin als nuvols de tan alts, no falta pas qui cobra las pagas ab bonas dobles de cinch duros... y quant més amunt 'l bescambi mellor, qu' encara s' guanya més.

Y tot lo demás son trons.

¡Ves si n' está de sana la moneda per ells!

**

Per contes de discorrer tontament, y malmetrer el temps ab cosas que no han de dar cap resultat práctic; en lloch de fer lleys «ants deshonradas que nascudas, perque ningú las ha de cumplir» valdria més que s' amohinessin 'ls senyors de Madrid del problema esparverador de las subsistencias que te d' ensorrar l' Espanya d' aquí poch temps.

¡Ja ho sabem que aixó es demanar peras al om!

¿De quant en sá, 'l fart s' enrecorda del dejú?

¡Quina estranyesa 'l poguerho veurer!

**

La malaltia no la tenim pas á Barcelona sol.

No hem pas de parlar sempre de nosaltres.

A Valladolid, el mateix de Castilla que va engendrar en Gamazo y feu sortir á la vida pública 'l mateix Maura, s' queixan fermament de la carestia d' aliments y de la manca de treballs.

No s' poden ocupar els brassos q' hi ha en vaga, ni 'ls jornalers poden anar á defensar un trist jornal per més que 'ls arribi á aixugar la gana que portan.

Havía de venir en Maura, en tongada tan decadenta com aquesta qu' anem passant, perque tornessin á venir els anys de la fam.

Lo malestar va creixent, y 'ls que fan pronóstichs, dihen que serien 'l terratremol de grans transtorns que s' senten venir... perque, «qui no te pa, moltes s' en pensa».

Per ara, suara, han estat en vá totas las queixas y las protestas mil y tantas, dels de Valladolid.

Lo «governador» ni menos s' els «escucha»... tot lo més, toca la campaneta del «teléfono» per dirho al ministre 'l que passa, pero ¡cá! altre feyna hi ha.

Si aquet no 'n fa cas, ja s' belluga més l' arcalde; al últim es entitat de lley més popular, pero te de

fer com 'ls esquiroles: no més pot rodar la gabia. Corre... corre molt y no avansa camí; ni s' mou del puesto, com que 'l centralisme 'l porta endogolat fins al coll.

Diu: qu' ell, trovaria remey al mal que patim, per medis de concerts económichs, que deixessen al poble administrars' sos bens.

¡Tira peixet!

S' assegura qu' ab quinz' anys, la vida s' ha encarrit d' un vuyanta per cent, y 'l pobre home no s' erra... 'l seu erro está, en enviar la vara d' arcalde, á la Verge que li vinga més á má.

Mes lo qu' ell deu dir: ¡fiat de la Verge y no corris!

**

Fins á Madrid, pateixen aquet mateix mal.

No volém pas parlar del Madrid oficial, del que s' xucla de viu en viu la sang dels espanyols, res d' això... Aquet no patirà de gana, fins que 'l treguin de la menjadora, qu' ha de ser un día ó bé un altre; mes tart ó més aviat; segóns.

¡Aquest es pare y padri! Parlém del poble madrileny, per boca del *Heraldo de Madrid* que treu una comparansa del que s' han apujat los queviures á la Cort de las Espanyas, als últims cinquanta anys, ab lo ben entés de que no s' han encarrit pas menos á las provincias' sense apujars' els jornals.

Desde l' any 1855 fins ara, 'ls articles de més necessitat, com son el pa, la carn, monjetas, arrós, patatas, carbò, oli y vi ghan doblat de preu y ni hi ha que fins passa.

Aquí hem passat dos quartos de lo mateix, si no pitxor.

Malgrat las vagas y mil rahons mentrestant aquets anys, s' han apujat els jornals en semblant proporció?

Es ben clar que no.

**

Contant ab números fixos al devant l' augment qu' han sufert 'ls articles de menjar, trovarém que, mica més ó mica menos, s' han apujat els menjars mentrestant dits cinquanta anys darrers, un terme mitjá del 77 per cent y agafant per terme mitj la puja dels salaris, no 'ns donará pas més enllá d' un augment del tres per cent.

¿Guarda proporció l' una cosa ab l' altre?

¿Pot viure 'l treballador?

No 'ns cal respondrer pas.

Las pobres donas qu' han de provehir la casa, be massa ho saben.

Els fets ja ho han pregonat á colps.

Es molt de pensar... que no trigarém gayre, en sentirn' á parlar novament.

¡Tant va 'l canti á la font, que al fi s' trenca.

**

Fins aquí hem parlat dels que tenint feynas, poden treballar atrapant algún augment.

¡Quants ni han que sens minvar gens la feyna no solzament s' han de quedar sens cap augment al jornal, sino 'l qu' es més trist, potser ab rebaixa!...

¡Quants milers no trovariam sens costar gran treball 'l buscarls' que no trovan feyna, mes y tant que no 'ls hi manquin las ganas de ferne!

Y entretant á casa, que ja n' es hora ¡quin augment han tingut aquets estól tan nombrós de la dependencia mercantil, tan soferta com mal pagada á la nostra terra!

Ens volém fer passar per homens práctichs; els industrials y comerciants volen tenir fama d' aixerits y llestos... ¡quan encara no han vist, en regla general, que no poden ser de ben ajudats en son comiat, no deixant guanyar la vida á la dependencia, no doiantli temps per' aixecar son valer moral!

* *

A tots 'ls paissos del mon, y sobre tot á Fransa, l' augment dels salaris, correspon sempre al encariement de la vida, per maneres voluntarias, y ens trovém que 'ls darrers cinquanta anys l' apuja del jornal á Paris, es d' un tant per cent molt mes alt que l' apuja dels menjers... y d' aquí raja 'l doll del benestar de la República francesa.

Lo día qu' aquí ho fém com allá, lograrem els mateixos beneficis, que 'l cas es més del ordre moral, que no pas del gastronómich.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Bibliografía

Darrerament havém sigut favorecuts ab un exemplar de las següets obras:

Foventut, drama en un acte y en prosa, original del notable autor dramátich D. Ignasi Iglesias, qual obra es la primera part de la trilogia *Els primers frets*.

Foventut está editada ab la elegancia y pulcritud acostumada en las obras del Sr. Iglesias y se ven á 1 peseta en las principals llibrerías.

Sogras á la graella, homicidi en un acte y en vers.

Las estatuas del Tenorio, segona part de *Las desgracias del Tenorio*, parodia en un acte y en vers.

Abduas obras son originals dels festius escriptors Lluís Millá y Salvador Bonavia y se recomanan pera las companyias d' aficionats per ser facil sa representació ja que no hi pren part cap dama.

Remerciém l' atenció á sos autors.

La rondalla del dimoni

“Si non é vero...”

Ascolteula: si curta es,
aixó si que poch replica,
que á voltas la nou més xica
es la que sorolla més

Un rectó d' un cert poblet
diu que una nit... ¡Sant Antoni!
vejé acostarse un dimoni
fugint tal volta del fret

—Que vols de la part de Deu?
—digué espantat lo Rectó:
—Confessarme, —No estás bó!
¿que no ho ho veus com cau la neu

—Vostra missió es convertís
per aixó sou capellá:
Jo hos prech que 'm deixéu ontra
y no temeu rés de mi.

Lo rectó duptá un moment:
més com feya tan' de fret
digué:—Si ets bon dimoniet
vina; escalfat un moment.

Entrá ab cara compungida:
lo sacerdot no 's fiava
del tot d' ell, y l' arruixava
ab fervor d' aygua benehida.

—Vull confessarme, —digué
lo dimoni;—Sols estém:
quan vullgas.—Donchs comensém;
Pregunti, que respondré.

—De que t' acusas?—Jo, pare
estimava á una xicota.
—¿Y 't va deixá? 'T va da pota?
—Si; mal fondo y bona cara:

Era guapa; bona massa:
pero .. amigu... 'm va enganyá:
—¿Com s' enten?—Me vá robá
l' amor, l' honor y la bossa.

—¿Y va fugi?—Ab un Rectó.
—¡Carat!—Com ho sent:—Segueix;
(Si no es lo diable mateix,
fará que al fi ho siga jo.)

Per tot lo Pla la he buscada:
m' he disfressat de pastó,
de pajés, de llauradó,
y en lloch del mon l' hi trobada.

—¡Aixó pica més que 'l pebre!
—Fins que ahí... ¡Deu me perdoni;
vaig pensar:—Feste dimoni,
qu' ell sab sempre hont jeu la llebra.

Ab aixó Senyó Rectó,
si de la llebra sabeu,
espero que m' en dareu
noticias frescas!—¿Qui? ¿Jo?

—Si; m' han dit que á n' aquí jeu,
—¿La llebra?—No; la ¡perversa!
—Deixém aqueixa conversa
y reconcil at ab Deu.

—¡Ay Senyó Rectó! la hermosa
conto qu' es aquí!—O dá!
¡Y ab aquesta nit que fá!
—Quan fa fret també es gustosa.

Ab aixó la Confessió,
dono per ben acabada:
Tórnim la llebra robada,
y ab ella la absolució.

—L' absolució te l' abono:
Mes la llebra no la tinch:
—Donchs jo per la llebra vinch;
l' absolució l' hi perdono.

—Que no!—¡Que si!—Y á n' aixó
aparesqué la culpable,
que ab to místicb, pero amable;
—«Lo sopá, Senyó Rectó,»—

—digué,—y al veure el dimoni
caygué tan espaterrada
que el Rectó ab cara espantada
exclamá:—¡Ay!.. ¡Sant Antoni!

Tu l' has morta!—No; jo no:
Tot lo poble ho ha de sebra:
tothom sabrá que la llebra
ha mort á casa el Rectó.

—Prenla doncas.—No la vull!
es cassa morta de dias;
¡Ja put! . Podéu lletanias
aná cantant plé d' orgull,

que ja may més gosaréu
ab sas caricias perjuras,
y sols dol y desventuras
á vostre pas trovaréu

¡Lo crim dels dos, Deu perdoni!
¡Ella morta! . Vos bó y pres
no crech que olvídeu may més
la visita del Dimoni.

MARCELINO SANTIGOSA

En lo café

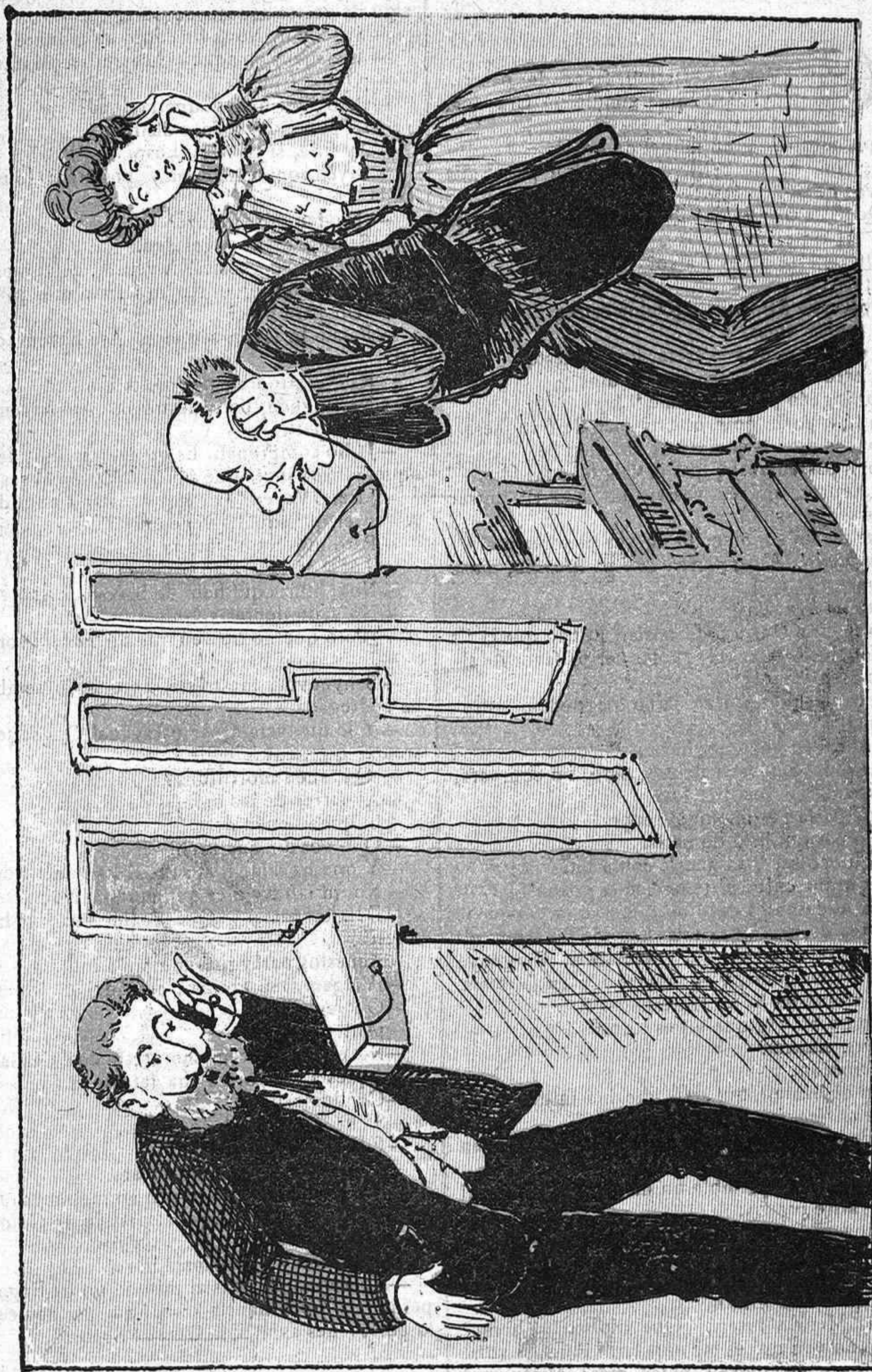
—¿Que no prens res?

—Espero qu' aquella d' allí estiga llesta d' aquell fulano.

¡Aném á mitjas!

—Aixís qu' arriba 'l fret tinch ganas de pendre alguna cosa (fins lo pel al primer que 's presenta.)

¡Errada!

—¿Que ja es fora 'l teu marit?

—¡Lladres! ¡Lo marit soch jol

LA CAPSA DE MISTOS

— ¡E! Vostè!... fassi 'l favor de parar...
— Noy!.. ara aquet ximple 'm farà anar fins alli dalt.

— Apa, mestressa, ún xiquet de brillo.

— Si; tota m' hi bellugo. Haguesiu parat allà 'hont vos he dit.

— ¿Que vos creyeu qu' ab això se poden pendrer midas? Apa, pujéu.

— ¿Qu' encare no está aixó?

— Si; tirá.

— ¡Ay Reyna Santíssima! ¡Quina batsegadal! ¡M' ha véu tet regirar total!

— Si voléu seurer á la dreta, teníu puesto.

— Si, pero com hi entro are allí dins.

— No tinguéu por, doneume 'l bras.

— Eh tú... poch tocar, que no soch de franquesa.

— Donchs no vos queixéu si no estéu bè.

— No 'n passéu ansia, que ja vaig bé aquí fora.

— A veurer, deixéu passar qu' han d' entrar aquestas senyoras.

— Que passin si volen. Jo no vuy pendrer mal.

— ¡Ay Jesús!.. No es posible entrar. Mamita, dame la mano.

— ¿Que no hay sitio?

— Si senyora. Una á cada costat. Entrin que ja 'ls hi fará fer lloch. A veure, ¿volen fer lo favor de tirarse un xich amunt?

— ¡Que no ho veu que ja no 'ns podém estreger més!

— N' hi caben onze per banda.

— Quan deuen estar dejuns, pero no com ara, que tots semblan bocoyes.

— ¿Que parla per mí aquet senyor?

— Parlo per qui haig de parlar.

— Es que potser l' hi hauria contestat.

— ¡Ves quina culpa hi té una, si es grossa!

— Fem lo desentés.

— Se deu creurer que tots han de ser com ell que tot just serveix per tapar esclétxas. Vergonya me daría de ser home, y no arribar á la mitja tersa.

— ¡Ari sí que m' ha fet riurer!

— ¿Que no ho veu que tot es torna?

— ¿Cebes, mamita?

— Dificilmente.

— Posis de cantell, qu' aixís hi cabrá millor

— ¡Que ordinario!

— Bé, no 's queixi, que la senyora no es pas tan grossa.

— Si 's descuida. ¡Sembla un matalás de llit gran!

— ¿Un' altre parada?

— Bé noya, qu' hem de fer... ¿Qu' es morro ó penca?

— ¿Qué va al astillero aquet?

— No, que va al infern.

— ¡Jesús, María y Joseph! ¿Que diu aquest home?

— ¿Que no veu qu' el fan enfadar? Parat si vols.

— ¿Encara n' hi deixéu pujar més? Miréu qu' aquí ja no s' hi cap.

— ¡La Vanguardia! Lo Diari de la tarde que hi ha última hora.

— Bixa noy; ¿que no ho veus qu' en aquí pots pendrer mal?

— Vajin pujant y fiquinse cap dins. ¿Qué va ab algú de vostés aquesta criatura?

— Si senyor. Noy, vina aquí ab la mare.

— Agaféuvos ab aquestas corretjas. ¡Marxéu!

— ¡Quina truita!

— Pero ¿qu' ha fet aquella dona?

— La pobre devía anar distreta.

— Ay filla, si 'm roda 'l cap.

— Seyéu aquí bona dona y poseuvos lo noy á la falda.

— ¿De deu ó de quinze?

— Sempre n' he pagat deu.

— ¿Quants son vostés? A veurer, deixim passar.

— ¡Jesús, com plou! No 'm f ltava mes qu' aixó.

— ¿Un altre paro?

— Fassin lo favor, senyores. Ara havém descarriat.

— ¿Qu' en tindrem per molta estona?

— No tinguéu por, mestressa. Are havém descarriat per dalt.

— Ja ho comprench. Es qu' haurá fugit de puesto aquella baduquera que portan clavada al sostre.

— Justa. ¿Veyéu? Ja torna á estar á punt de solfa. A veurer qu' aquells venen corrents.

— Pero miréu qu' aquí ja 'ns ofeguém.

— Tot s' arreglará ab paciencia.

— Noy, aturis qu' hem de baixar.

— No vajin depressa, que ja passarán.

— ¿Pero que no ho veu que no podém sortir?

— Jesús quin llamp!

— Senyeuvos, mestressa, perque 'm sembla que vé pedregada.

— Y jo que vaig sense paraygual Qui se tenía de creurer qu' avuy plogués?

— Qu' anéu molt lluny?

— Al carrer de las monjas de Gracia.

— Si que hi anéu dret.

— Que vol dir que no hi vá?

— Y que ha d' anar si som al Parque.

— No 'm faltava mes qu' aquesta. Noy...

— Deixim passar... Que no ho veu qu' haig de baixar?

— Aquestos parayguas mullan á tothóm.

— ¡Valgam Deu, quina trompada!

— Qu' es aixó?

— ¡Ah!!

— No es res, havém chocat ah una Catalana.

— Aquesta senyora s' ha fet sanch.

— Conductor!!

— S' ha fet mal ab lo vidre...

— Pillos! Lladres!!

— Ep mestressa, no maltractém.

— Donchs perque no hi ván ab mes cuydado!

— Calma, senyora. Aquí al passeig de Colón podrá baixá á curarse.

— ¡Deu meu y quina mala hora!

— No s' espanti, pues al mitj de tot ha tingut sort perque en lloch hauría trobat qui per deu céntims la portés mes aviát á la Casa de Socorro.

SANTIAGO BOY

DE VIATJE (1)

FRAGMENT

Un oncle que allà hi tinch, apotecari,
va escriurem sis ó set dias avants,
que, com que feyan tan preciosas festas,
baixés á Camp-pelat.

Després de demanar permís als pares,
y haver passat revista dels meus rals;
me mudo be 'n mudat; pujo al tranvía,
y ¡ja hi estich anant!

Quan vaig entrar al cotxe de tercera,
després de saludar,
m' assento, d' una hermosa senyoreta,
qu' en ell anava sola, al seu costat.

—¡Pepet! ¿Que no 'm coneixes? féu aquesta,
aixís que vaig sentar 'm;
la miro, y... ¿Donchs d' ahont surts Pepeta maca?
li dich mentrés passava al seu devant.

—Ja ho veus, vinch de Cardona y per casarme
me 'n vaig á Camp-pelat.

—També á n' allí vaig jo.

—¿Si? me 'n alegro;
perque farém el viatge tots plegats.

—¿Es dir que 't casas?

—¿Fill que vols que fassi?

—Y el teu marit qu' es?

—Un hisendat,

—¡Carambas quina sort!

—Tu vas deixarme

per *assumptos* que sabs,
y ja diu molt be 'l ditxu «que 'l que uns llensan,
per uns altres, sempre es arreplegat.»

—Es que fóres tú, Pepa, qui 'm deixares.

—Aixó es llarch de contar.

Y acabat de dí aixó, tots dos quedárem
silenciosos pensant;

ab la vista clavada, ella á ma cara,
jo, á ne 'l seu devantal.

No sé pas que pensava la Pepeta,
perque entrar no podia en lo seu cap.

Jo sí; pensava ab ella y recordava

los fets d' un temps passat,

quan á l' entrada fosca de sa casa

lo siti designat per festejar,

ens dávam, l' un al altre, dolsas provas

del carinyo mes gran.

Després, també pensava ab aquells tantos

que més d' un cop sa mare 'm 'via dat,

perque 'ns trovava als dos d' una manera

molt anti - natural.

Y per fi, 'l trist recort de la ruptura

de las hostilitats,

perque ab l' adrogueret d' allá á la plassa,

un dia á na l' entrada 'ls vaig trovar..

—Pepet, ja no m' estimas; perque 't quedas
molt trist, com si 't fés fástich al costat.

—¿Que s' ha fet temps!

—¡Pepeta, encare 't guardo
un cor com un volcán!

Dos anys que no t' he vist; ¡dos anys!, figurat,
si portaré l' amor be 'n atrassat.

—Pro jo, que tonta soch; vés que 't pregunto,
si 'm casaré demá...

—Pepeta encare no ho ets; ab aixó, deixat
d' aquestos pensaments; parlém d' avants,
y pensa que si un jorn sigueres meva,
avuy també ho serás.

—¿De veras Pepet meu?

—Ja ho crech Pepeta.

—Donchs teva soch avuy, pro no demá.

Y mentré 'l tren corria y trontollava,
estavam abressats.

Al cap de poca estona, aquet entrava
á un túnel llarch, molt llarch;
la dolsa prova aquella de carinyo,
tot moix y escorregut me va deixar,
jo prou parlar volia, mes la llengua
no 'm vá volgué obehir; tant sols las mans
á secundarme, francas s' avingueren,
y aprofitarme 'n vaig
per ferne un cigarret; puig jo tenia,
unas terribles ganas de fumar.

Aixís, d' eixa manera,
els dos boy abressats y jo fumant,
que s' acabava 'l túnel no vegerem,
ni menys que l' empleat
que 's cuyda de fer treurer las tarjetas
entrava al nostre cotxe com un llamp.
—Minyóns; ¡alerta al bulto!; aquet va dirnos;
¡que no val á badar!

Aixís qu' anava jo per contestarli,
se va parar lo tren fent un sotrach,
y 's va sentir la veu d' un que cridava:
¡Salellas del Cairat!

—Hem de baixar aquí; digué la Pepa.

—¡Donchs; au!, ja estesm baxant!

Y arreplegant els bultos que portavem,
deixarem tot rihent al empleat.

J. SEPH VILÀ ORTONOBES

ERRO VISUAL

Mirant ta casa pensava un día
que se 't calava foch al terrat,
veya una cosa que s' encenia;
com s' apagava molt aviat

Per cert la lluna brillava clara
y ab una ullera vaig veureho tot:
n' era 'l cigarro que á tu de cara
xuclava ab febre lo teu xicot.

RAMPELLS

(1) Del llibre en preparació: *Recorts*.

Perque 's vegi qu' es un' olla
la Unió y els de La Veu,
en Suñol escampa tinta
en defensa del Progrés.

Ab molt dissimulo en Mauia
ha lograt que 'l Parlament
tombés a n' en Vilaverda
y alló del sanejament.

DIVAGANT

A mon amic Noy de la Pega

Pel camí del Progrés,
quals límits definites no son encara,
lo mon va caminant á la llum clara
d' un Sol brillant hermós,
que crusa magestaós
en carrera, segura y ordenada,
l' immens espay, profons,
hont centenars de mons
atreys per sa benéfica besada
seguint sa ruta van
cayent y rodolant ..
Aqueix Sol que llumena y dona vida
es Sol de llibertat,
d' amor y de vritat,
qual llum mil voltas siga benehida,
será lo guía excels
que 'ns sondará los cels
y allunyará las sombras y el misteri
ab que la reacció
intentara fer pó
per fe 'ns perdre el coratje y el sen-
L' ayre que nostre cor deri...

respira, n' es d' amor,
ayre que nostras forsas vivifica
y 'ns dona inmensa fé
en un pervindre plé
de ditxa, benhaurada, forta y rica,
ventura dolsa, gran,
que no destruirán
los ayres de tempesta y de desvari
que 'ns vullgan deturá
y fernos caminá
per camí pedregós y rutinari ..
Els cants que entona 'l mon
cants de llibertat son,
himnes de pler y gloria á la Natura
que 'n doná vida y calor,
aucells, rosas y amor,
y un paradís de galas y ventura
perque tots, xichs y grans,
gosém com bons germans
en dolsa pau y ab plácida alegría
la terra, el mar, lo cel,
la llum de cada estel
y 'l Sol que 'ns don vigor, goig y
Cantan gentils las aus, energía...
son lliures los esclaus

y brillan per tot signes d' esperansa,
es nostre 'l porvenir,
la fosca del ahir
no tornarà maymés, la llum avansa.
Y en dias no llunyáns
quan tots com bons germans
els homens nos aymém, de totas ve-
y treballém en paus, ras,
y no hi hagin palaus
de reys ni emperadors, tampoch
llavors la humanitat fronteras...
veurá realisat
els somnis que tans sigles fa acari-
y al dols y prensat bes cia
d' un Sol brillant, encés,
lo Sol pur de la ciencia y la justicia,
seguirá caminant
avant y sempre avant
en marxa triunfant,
certa y segura, y ab colossal delit
pel camí indefinit
del progrés, font de vida y de ven-
tura!

EMILI REIMBAU PLANAS.

PRINCIPAL

"La letra con sangre entra" deyan 'ls mestres vells.

Aixó mateix deu dir encara, en Leopoldo Cano, autor del drama en tres actes y en prosa, anomenat *Mater Dolorosa*, estrenat darrerament en aquest teatro

Per tant com 'ns sia agradosa la figura d' aquest autor, que va guanyar popularitat ab *La Pasionaria* ja fa molts anys, no tant pe 'ls mérits literaris de l' obra com per la galanía ab que l' Anton Vico la feya; no podém de menos que bescantar las tendencias rancias y las antiguitats que 's desenterran.

Malgrat l' éxit del públich congregat la vetlla del estreno, las flors vessadas y 'ls repicaments de mans dels amichs, hem de consignar aqui que 'ls recursos que l' autor juga en l' obra que analisém somerament, son de tarifa vella, pasats de moda y massa gastats.

Declamar contrari 'ls moderns, ridiculisarlos fentlos tontos á gratsien sens oposar lo contrast de lo bell y noble y digne... 'l fujetejar sens tó ní só, no mes que per fer «frases» campanudas y vuidas en son fons, lo barbatejar la nota patriotera á pel y repel, no es, ni ha estat may obra d' artistas y de literats fins.

Podríam dir d' en Cano, ab tots 'ls respectes que 's mereix, qu' ha fet un' obra de bastaix.

Si ha volgut buscar 'l símbol, no l' ha pas trovat.

El pintor qu' ens retrata... no 's mes que 'l pinta

monas, que fa 'ls rétols de las tabernas; l' artista d' ánima, no s' hi veu en lloch.

Tots els artistas van fer mes de 'l que podían en aquella corrida de novillos embolats, com semblan els personatjes de 'n Cano, sent llástima que 'l talent de las Sras. Tubau y Sala y el dels Srs. Garcia Ortega y Reig, no troessin materia en obra que 'ls debía mereixer confiansa.

De bon grat alabaríam al autor que vé de Madrit desdenyat y 'ns porta aquí son estreno, pero lo primer es la veritat y en Leopoldo Cano no s' enfadará pas de que la diguém.

No 'n vá corre 'l temps.

Mater Dolorosa es del sigle passat... y per públich de «cacahuets.»

NOVETATS

Las dos golfas, sense ser un drama tant interessant y conmovedor com *Los dos pilletes*. se veu que hí ha intervingut lo mateix *fundador*, no tenint altre defecte que ser un xich difús, de manera que pera la deguda comprensió se fá necessari no perdre una sola escena de la obra.

Los cinch primers actes (la obra consta de set) son bastant interesants y en sas escenas hi ha tot lo indispensable pera un melodrama de sensacions, á fi de de que 'ls *morenos* s' hi entusiasmin, com ho fán á menut.

La Empresa Estrada ha presentat la obra ab bastanta propietat, estrenant tres bonicas decoracions, dels Srs. Brunet y Pous. La del quint acte ó siga la que representa lo barri de Montmartre en París, 'ns feu recordar á la que lo Sr. Junyent pintá per la ópera *Luise* en nostre gran teatro del Liceo.

Ab lo desempenyo hi sobressurten las Stas. Echevarria y Baró. Los demás artistas, podrían fer bastant mes de lo que fan.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA

Al Liceu

Dos sers que á copia de no fer
res, van acostantse al orangután.

Al poble d' Issi les Moulineux, aprop de París, s' ha calat un foch tan horrendo, que las flamas s' oviravan de per tot arreu a la vila capdal de Fransa.

Lo foch s' ha calat a la fàbrica de barnissos y colors es-
tablerta a n' aquell poblet, y 's va propagar ab rapiditat
aterradora.

Prou van corre 'ls vehins pera apagar lo foch mes no hi
foren a temps, que ja s' havia propagat l' incendi a las casas
del vehinat.

Els vehins prou volian fugir de las flamas; no poguent
se llensavan p' els balcons y finestras com si s' haguessin
locat.

Els bombers de París hi van corre com sempre ho fan en
tals cassos, salvant ab sa organissació admirable, a molta
gent.

Mentrestant s' anavan sent' int els «petardos» de las bom-
bonas qu' explotavan, un bomber apareix entre mitj de las
flamas, portant a bras una dona jove, que volia salvar.

La forsa del element destructor fou prou potenta per
enrotllar l' y no tenint altre rémey, per no morir's allà tots
dos, te de deixar anar la dona al foch, ab esglay de tots 'ls
miradors, qu' hi eran a milers.

S' han mort en tan espantós siniestre, quatre treballa-
doras; una ha sortit del foch prou mal ferida; que deu ser
morta ja, ara com ara.

Se sab qu' hi han quinze ferits; 's creu qu' en sortirán
molts més.

L' horroc dels ferits es tan ferm... qu' han quedat com
boijos del sust.

Tothom s' ha d' enrecordar, que 'l cadavre del marqués
de Pikman fou desenterrat del cementiri católich, per por-
tar l' a terra que no fos consagrada.

L' autoritat eclesiástica ab conxorxa ab la civil, ho van
fer mereixentne las protestas de tothom.

Donchs bé; després d' aixó, 'l día 24 d' Octubre darrer,
totas las missas que van dir los pares del convent de Sant
Bonaventura a Sevilla, van ser aplicadas a l' intenció de la
senyora marquesa que las pagava bé... y que no devia ser
d' altre qu' en sufragi del ánima del mort.

No 's pot enterrar al cementiri...

Pero 's poden d' r missas y cobrarlas.

La bofetada que va rebre 'l ministre de la guerra fran-
cés, ha dat motius per tres ó quatre desafios.

Com que «donde las dan las toman» no te de quedars'
aixís la cosa, y encara qu' el general Andree, s' hagi d'
aguantar p' el lloch qu' ocupa, no mancarán oficials repu-
blicans que tingan las mans al puesto, per ensenyar de
modos als imperialistas que quedan a Fransa, que deuen
ser ben poch.

En Mellado, qu' es un gat del Congrés y dels que sempre
beu ahont jau la llebra, preguntava fa pochos días al go-

bern: ¿que s' es fet lo projecte de lley, del servey militar
obligatori?

¿Que l' hem de discutir ó l' hem de deixar correr?

Y 'l ministre d' Estat ab tota la flema que gastan els se-
cretaris d' en Maura: ¡ja 'n parlarém, home, no vagi tan
depressa!

Ben segur qu' en parlarém la setmana dels tres dijous.

Avants de parlarn' s' ha de saber ab quins quartets sub-
stituirém els que donan las redencions a metálich... y aixó
costa un bon xich de trovar.

La taronja es tan espremuda, que ja no raja.

S' ha acabat 'l such.

S' han pres pe 'l governador grans precaucions, perque
's cupleixi la lley del descans dominical.

Al veurer que 'l govern de Madrit no l' ha poguda cum-
plir, tot hom 's pensa tenir prou drets per fer 'l mateix... y
vinga «Martingalas»

A Reus ja no hi pot res 'l delegat madrileny.

L' arcalde y regidors son 'ls primers de llensar 'l guant y
deixan tenir el mercat, qu' es de costum, ab contento dels
pobles vehins, qu' els diumenges, van a ciutat a gastar els
quartets.

Mes val matar un home... que perdre un bon costum.

En Albert Rusinyol, diputat y president de «La Lliga»
diu qu' ara vol renunciar els encárrechs y engegarho tot a
rodar.

Amenassa ab entornarsen a casa retirantse de la poli-
tica.

¡Si qu' ens farà gran blau!

Tota la rabia diu que li be de resultas d' un diari nou
que se publica sota lo poder d' en Domenech y Montaner
Nosaltres 'ns pensém que tot plegat no será res, quan sia
cuit.

En Russinyol ja ha fet tots 'ls papers del auca.

Els nacionalistas cataláns, si 's refian d' en Domenech,
ja 's poden ben assentar.

¡Ni en Simón Darmis!

Per no sern' de menos, també hi ha hagut el seu incendi
a Madrit al carrer de «Embajadores» cantonada del carrer
del «Labrador».

La foguera es estat grossa, destruint un antich y rónech
casalot dels antichs barris baixos de la Cort.

Es de sentir el cas, perque s' han arruinat petits indus-
trialis y han rodat a la miseria pobres familias, qu' al cre-
marse lo poch de trastos que tenian, s' han quedat sense
res.

Ab miseria y 'l fret que fá 'l quadro no es pas gens ale-
gre per ferhi brometa.

L' incendi s' hauria dominat a bon hora prevenint totas
las desgracias, si 'l cos de bombers... que sempre compareix
tart, hagués pogut treurer aygua de las mánegas de regá.

Com qu' a Madrit tot ho fan tart... y malament, quan
van tenir l' aygua a punt, el foch ja no 's podia dominar.

A la Cort d' Espanya tot s' ha d' avisar ab temps.

Fins quan s' ha de calar foch... ¿perqué no avisan?

Per tot arreu, 'ls tranvías eléctrichs fan grants atroci-
tats.

Convindria saber ara, per quins cinch sous, no han de
ser responsables las empresas y s' ha d' encarregar el
mort ó 'l ferit als conductors.

Aixó no pot ser més que per fugir del compromís els que tenen per perdre i es molt mal fet.

Així mateix 'l poble s' ha amohinat contra un tranvia.. ¡ey no pas aquí... també a Madrid! executant al viu un acte de fé

Lo cotxe elèctric convenientment amanit ab oli y petroli, ha estat donant a las flamas ardents, per haver atropellat greument un pobre xicot.

Lo policia y municipals van ser impotents per aguantar las iras populars, fins qu' han fet sortir la guardia civil de caball per escampar la boira y endursen 'l cotxe cremant.

La funció va durar tot lo dia...

Malaguanyat... ¡sols han cremat 'l tranvia.

—

Als Estats Units, ja 's segura l' elecció d' en Theodor Roosevelt, perque té guanyats tots els compromisaris que son qui l' han de votar, perque l' elecció del president de la República, no 's fa per sufragi directe com molts es pensan encara.

En Roosevelt, president reelegit, va guanyar la primera magistratura del poble l' altra vegada, per la mort de mister Mac-Kinley; ell no mes era vis president.

—

En Theodor Roosevelt, anomenat president de la República als Estats Units d' América vé a ser el representant dels elements militars... del partit de la forsa bruta.

Lo jutje Parker contrincant derrotat es representant del partit democràtic, amic de las libertats dels pobles. fins al punt qu' en son programa de govern, hi havia escrita l' independència de las islas Filipinas.

Una de las cosas que ha fet la derrota d' en Parker. es la poca fe que 'l poble guarda en sas predicacions democráticas.

Digan lo que vulgan, la República de Nort-América, jau als dominis del militarisme.. ab vistas al imperialisme

L' olla

¡Tot per ella!

Si d' humans l' inmensa colla
tenint per códich l' émbrolla
a tota hora 's mal fereixan
se critican y envileixan
tot ho fan per mor a l' olla
tot per l' olla que may deixan.

—

Puig l' olla es la inseparable
d' eixa rassa miserable
que per ella ré estalvia
y per ella fins daría
la seva ánima al diable
y de Deu renegaría.

—

L' olla es lo tot de la vida
es la Dehesa preferida
es la tradició sagrada,
la idea més estimada
més cantada y més benehida
perque 'l bon viure li agrada.

—

Sense l' olla no es possible
eix amor inestingible
que 'ls llibres ne fan memoria
ni es possible la victoria
ni 'l valor del irascible
ni del artista la gloria.

—

Sense l' olla qué voleu?
si ré de bo trovareu
ni ventura ni alegría,
ni la gentil senyoria,
ni la fe posada en Deu
qu' es lo tot de la poesia.

—

L' olla encar' que no es hermosa
ben forjada ni graciosa,
es la forsa del atleta
la inspiració del poeta,
es l' idea més gloriosa
mes acabada y concreta.

—

Es lo simbol benhaurat
de la pobre humanitat
que no sab lo que 's patolla
parlant de divinitat
mentres te lo cor posat
dins del caldo que fá l' olla.

—

Per lo tant no armen requesta
buscant la sagrada gesta
que a n' als més sabis confón
per l' olla acotéu lo front
puig ben clar se manifesta
qu' ella es la Dehesa del món.

A. CORTINA RIVERA.

TALONARIS

PERA APUNTACIONS DEL

Sorteig de Nadal

Magníficament litografiats a dugas tintas

.....

Los de 100 Fullas a 80 céntims

“ “ 50 “ a 50 “

~~~~~

Vendas al per major y menor

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Al bosch

—¡Per tot te deixo! Gracias á Deu
qu' hauré cassat alguna cosa.